

УДК 616(092 Веремєєнко)

ПАМ'ЯТІ КУЗЬМИ МИКИТОВИЧА ВЕРЕМЄЄНКА

28 лютого 2006 р. на 84-му році раптово пішов з життя відомий вчений, заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії і премії Академії наук України ім. О.В. Паладіна, доктор біологічних наук, професор Веремєєнко Кузьма Микитович.

К.М. Веремєєнко народився в селянській родині на Чернігівщині. Після закінчення школи він вступив до Київського медичного інституту. З 1939 по 1947 р. Кузьма Микитович перебував в лавах Радянської армії, з 1942 р. і до кінця Великої Вітчизняної війни був командиром артилерійської батареї. Він був нагороджений бойовими орденами Червоного прапора, Богдана Хмельницького III ступеня, Вітчизняної війни I ступеня, Червоної зірки і багатьма медалями.

У 1951 р. після закінчення Київського медичного стоматологічного інституту К.М. Веремєєнко вступив до аспірантури при Інституті біохімії АН України. З 1954 по 1961 р. він працював асистентом, а потім доцентом кафедри біохімії Київського медичного інституту, з 1961 по 1992 р. очолював лабораторію біохімії Київського НДІ отоларингології ім. проф. О.С. Коломійченка, де до останніх днів працював на посаді головного наукового співробітника. В 1954 р. він захистив кандидатську, в 1965 р. – докторську дисертації. В 1967 р. йому було присвоєно звання професора.

Основним напрямком наукової діяльності К.М. Веремєєнка було дослідження однієї з найважливіших регуляторних біологічних систем організму – протеолізу і виявлення його ролі в нормі і при патології. Ним вперше в СРСР були створені лікувальні препарати протеолітичних ферментів підшлункової залози, які з успіхом застосовуються в різних галузях медицини.

Розшифровані механізми взаємодії протейназ з інгібіторами плазми крові, визначена наявність у плазмі унікального білка – альфа-2-макроглобуліну – регулятора всіх 4 класів протеолітичних ферментів.

Кузьмою Микитовичем досліджені ферментативні системи фібринолізу, калікреїн-кінінової системи у хворих на хронічний тонзиліт, рак ЛОР-органів, отосклероз, неврит, на основі чого розроблені методи діагностики та обґрунтовано призначення для лікування пацієнтів антипротейназних та фібринолітичних засобів. Результати цих робіт підсумовані ним у 3 монографіях і відзначені премією АН України ім. О.В. Паладіна та Державною премією.

К.М. Веремєєнком проведені роботи з вивчення генетичного поліморфізму сироваткових білків крові і визначення їх ролі в

розвитку захворювань верхніх дихальних шляхів. Встановлено значення деяких фенотипових варіантів альфа-1-інгібітора протеїназ як факторів ризику виникнення запальних і онкологічних захворювань ЛОР-органів. Під його керівництвом створено новий лікарський засіб – “Біоадгезив”, обґрунтовано використання і показана ефективність цього препарату в різних галузях медицини.

В останні роки Кузьмою Микитовичем було вперше піднято питання щодо застосування при запальних процесах у верхніх дихальних шляхах нового виду ензимотерапії за допомогою комбінованих препаратів протеїназ рослинного і тваринного походження. Він займався також проблемою значення протеолітичних ферментів з різною специфічністю дії в інвазії і метастазуванні злоякісних пухлин верхніх дихальних шляхів, а також вивченням можливостей діагностування і прогнозування запальних захворювань ЛОР-органів шляхом визначення захисних і регуляторних білків та ферментів у слині хворих.

За великі заслуги в галузі медичної біохімії і підготовку наукових кадрів в 1989 р. проф. К.М. Веремеєнку присвоєно почесне звання Заслуженого діяча науки і техніки України.

Він є автором понад 300 статей, 21 патенту на винахід, багатьох методичних рекомендацій. Ним створена школа з медичної ензимології, під його керівництвом виконано 51 кандидатську і докторську дисертації.

Проф. К.М. Веремеєнко був членом редколегії трьох наукових журналів в Україні і одного – в Російській Федерації, спеціалізованої вченої Ради Інституту біохімії НАН України з присудження наукових ступенів доктора і кандидата наук.

Кузьма Микитович був цілковито відданим науці, дуже вимогливим, передусім до себе і своїх колег, і одночасно скромною і чуйною людиною, що викликало до нього глибоку повагу і прихильність співробітників Інституту та наукової і медичної громадськості.

Він пішов з життя повний творчих ідей і задумок. Світла пам'ять про проф. К.М. Веремеєнка – відомого вченого, яскравої особистості і просто хорошої людини – назавжди залишиться в серцях його колег, учнів, друзів і всіх, кого звела з ним доля на його довгому життєвому шляху.

Висловлюємо щире співчуття дружині Олександрі Йосипівні Кизим – завідувачці лабораторії біохімії Інституту отоларингології ім. проф. О.С. Коломійченка АМН України.

Адміністрація і співробітники Інституту отоларингології ім. проф. О.С. Коломійченка АМНУ

Редколегія „Журналу вушних, носових і горлових хвороб”